

دکتر طیبی، این واژه‌ها و مفاهیم برخاسته از ذهنی است که اندیشه‌ورز و ژرف‌نگر است، تاریخ‌رامی شناسد و نسبت‌زنده و عاشقانه‌ای با قرآن و سیره اهل بیت^(ع) دارد.

ساده‌زیستی و وقار: عزت‌در جزئیات زندگی روزمره

اما در سبک زندگی شخصی رهبر شهید چه نشانه‌هایی از این عزت دیده می‌شد؟ این کارشناس دینی توضیح می‌دهد: عزت اگر حقیقی باشد، در کوچک‌ترین جزئیات زندگی نیز خود را نشان می‌دهد. برای روشن شدن این معنا می‌توان به نمونه‌هایی از سادگی و توازن در سبک زندگی رهبر شهید اشاره کرد؛ از جمله ماجرای هدیه‌ای کریستالی که در یکی از سفرهای رسمی به ایشان تقدیم شده بود. روایت شده است که وقتی گفته شد این ظرف نفیس را می‌توان به خانه برد، با این استدلال از پذیرش آن صرف‌نظر کردند که ورود چنین وسیله‌تجملی به خانه، با سادگی فضای زندگی سازگار نیست و ناخواسته سبک و ترکیب دیگر وسایل را نیز تغییر می‌دهد.

همین حساسیت ظریف نشان می‌دهد عزتی که در شخصیت ایشان شکل گرفته بود، حتی در جزئیات زندگی نیز اجازه نمی‌داد به تجملات تحمیلی یا الگوهای مصرفی بی‌ریشه تن دهد. در کنار این سادگی، نشانه‌های دیگری از عمق فرهنگی و فکری ایشان نیز به چشم می‌خورد؛ از شب‌های شعر در بیت و تسلط قابل توجه بر وزن و قافیه گرفته تا کتابخانه‌ای غنی و علاقه به رمان‌های فلسفی. مجموعه این ویژگی‌ها نشان می‌دهد که عزت در منظومه فکری ایشان، تنها یک شعار سیاسی نبود، بلکه با عمق اندیشه، فرهنگ‌سازی ادبی و پیوند زنده با هنر معنا پیدا می‌کرد. یکی از اصطلاحات رهبری که بارها درباره آن صحبت شده است، کلید واژه «نرمش قهرمانانه» است. این تعبیر چگونه در چارچوب عزت تحلیل می‌شود؟ این کارشناس تاریخ اسلام توضیح می‌دهد: این تعبیر یکی از زیباترین صورت‌بندی‌ها برای صلح امام حسن^(ع) در طول چهارده قرن است. نرمش در اینجا از سرضعف نیست، بلکه نرمشی است که از اوج قدرت و عقلانیت برمی‌آید؛ نرمشی که هدفمند است و راه را برای پیروزی‌های بعدی باز می‌کند. این تصویر را کنار سکوت پرمعنای بیست و پنج ساله امیرالمؤمنین^(ع) می‌گذارد و نتیجه می‌گیرد که عزت، همیشه به معنای فریاد بلند و درگیری ظاهری نیست، بلکه گاه در سکوت قهرمانانه و نرمش برآمده از حکمت تجلی می‌کند. همین نوع نگاه است که می‌تواند به زنان و مردان مسلمان، در موقعیت‌های پیچیده اجتماعی و خانوادگی، الگوی تصمیم‌گیری عزتمندانه بدهد؛ تصمیم‌هایی که ظاهرشان نرم است، اما در عمق، بر محور عزت و حق می‌چرخند.

زاده شد؛ اصطلاحی که پیش از او در ادبیات معاصر وجود نداشت. این تعبیر، می‌کوشد تصویر تازه‌ای از زن مسلمان ارائه کند؛ نه در حصار سنت‌های خشک و متحجر و نه در هیاهوی مدرنیته افسارگسیخته، بلکه در قامت الگویی عزتمند، عالم، فعال و برخوردار از رسالت الهی. در امتداد همین منظومه فکری، رهبر شهید از «جهاد تبیین» سخن گفت؛ مفهومی که میدان جهاد را از عرصه نبرد‌های نظامی به گستره اندیشه، روایت و روشنگری کشاند. او همچنین از «مرجعیت علمی» و «نهضت نرم‌افزاری» یاد کرد؛ دو کلیدواژه‌ای که از دغدغه عمیقش برای عزت علمی و تمدنی امت حکایت دارد. از نگاه

سیاسی نبود، بلکه برآمده از همان منطق عزت‌محور دینی بود که شخصیت و رهبری او را شکل می‌داد.

از «الگوی سوم زن» تا «جهاد تبیین»؛ ذهنی که مفهوم می‌سازد

دکتر طیبی در ادامه تبیین می‌کند: یکی از درخشان‌ترین جلوه‌های عزت در سیره رهبر شهید، همین توانایی بی‌بدیل او در خلق زبان و مفاهیم متناسب با نیازهای فکری و اجتماعی زمانه است. از دل همین قدرت مفهومی بود که تعبیر نوآورانه «الگوی سوم زن»

نمی‌یابند، بلکه حقیقتشان تازه آغاز می‌شود. بر اساس این تمایز، رهبر شهید نه صرفاً یک حاکم سیاسی، بلکه حقیقتی‌زنده و الهام‌بخش است که شهادتش فصل تازه‌ای در حیات یک ملت و حتی یک امت می‌گشاید. ماندگاری چنین شخصیتی از همان عقلانیت عزتمندی ریشه می‌گیرد که در قرآن و روایات بر آن تأکید شده است. از نشانه‌های این رویکرد می‌توان به مواضع قاطع و نفوذناپذیر رهبر شهید در برابر نظام سلطه اشاره کرد؛ از جمله مخالفت صریح با مذاکرات تحقیرآمیز و تأکید بر اینکه نشست‌های پای میز آمریکانه مسیر عزت، بلکه آغاز ذلت است. چنین مواضعی صرفاً یک تصمیم